

KÖZGAZDASÁGTAN II.

Készült a TÁMOP-4.1.2-08/2/A/KMR-2009-0041 pályázati projekt keretében
Tartalomfejlesztés az ELTE TáTK Közgazdaságtudományi Tanszékén,
az ELTE Közgazdaságtudományi Tanszék,
az MTA Közgazdaságtudományi Intézet
és a Balassi Kiadó
közreműködésével.

Készítette: Lovics Gábor

Szakmai felelős: Lovics Gábor

2010. június

KÖZGAZDASÁGTAN II.

8. hét

Aggregált kereslet 2.

Tk.: 10. fejezet

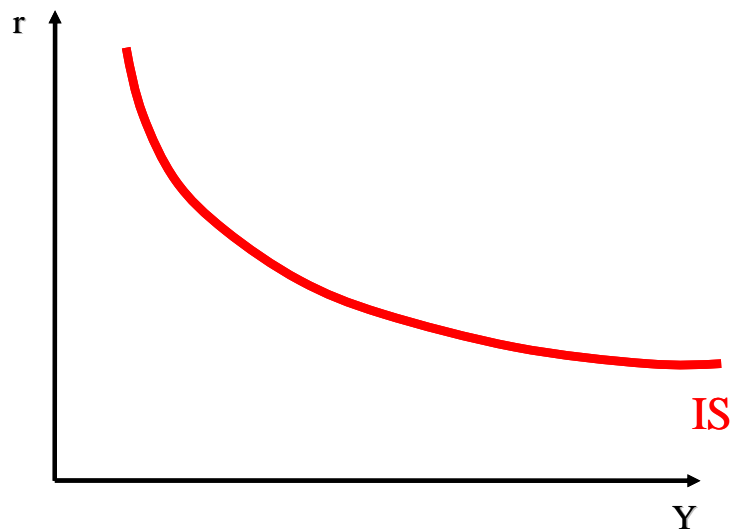
Lovics Gábor

Vázlat

- Az IS–LM modell
- A gazdaságpolitika hatása
- IS–LM modell és az aggregált kereslet

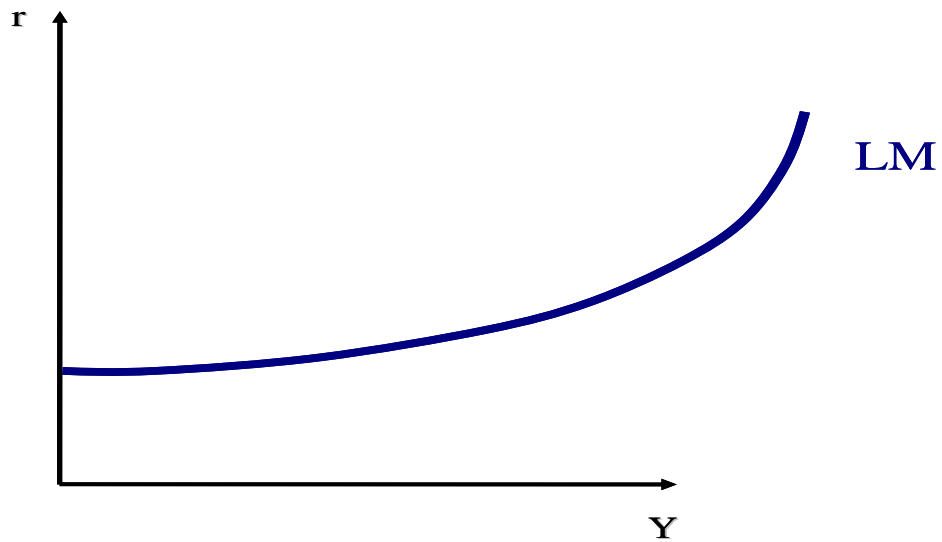
Az IS-görbe

$$Y = C(Y - T) + I(r) + G$$

Az LM-görbe

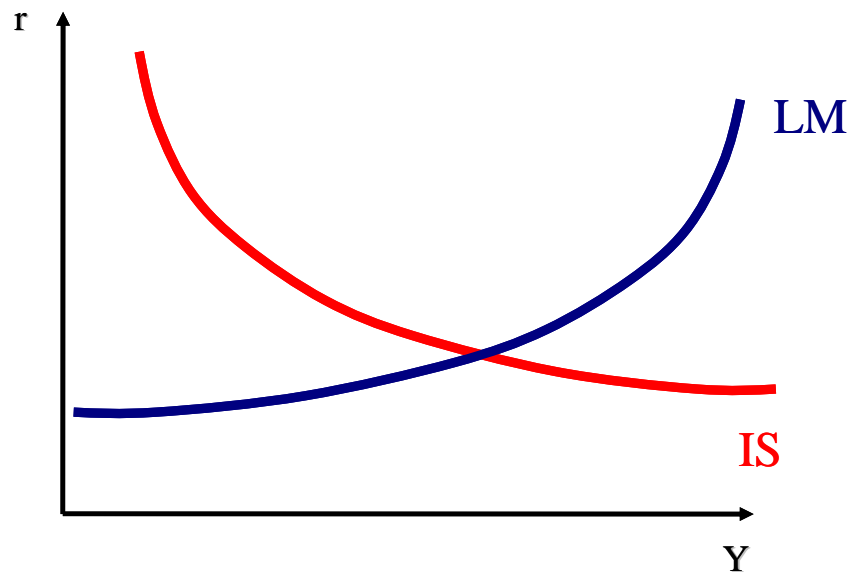
$$M/P = L(Y,r)$$

Az IS-LM modell

$$Y = C(Y - T) + I(r) + G$$

$$M/P = L(Y,r)$$

A fiskális politika hatása

- A fiskális politika hatása az IS-görbe eltolásával szemléltethető.
- A keynesi keresztből tudjuk, hogy **változatlan kamatláb mellett**, a kormányzati kiadások ΔG -vel való növekedése

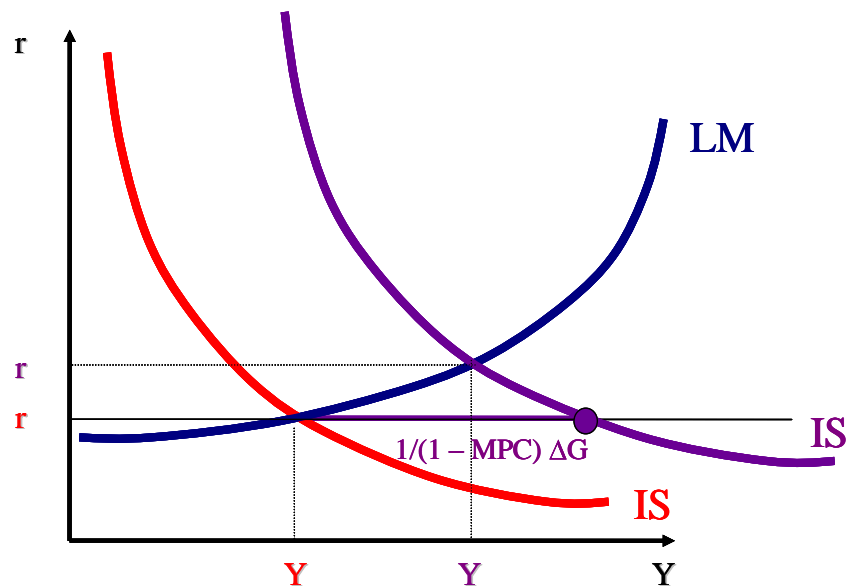
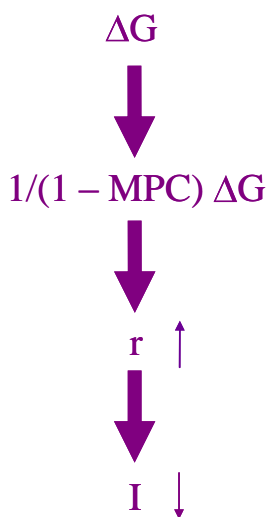
$$\Delta Y = 1/(1 - MPC)$$

ΔG -vel növeli a jövedelmet.

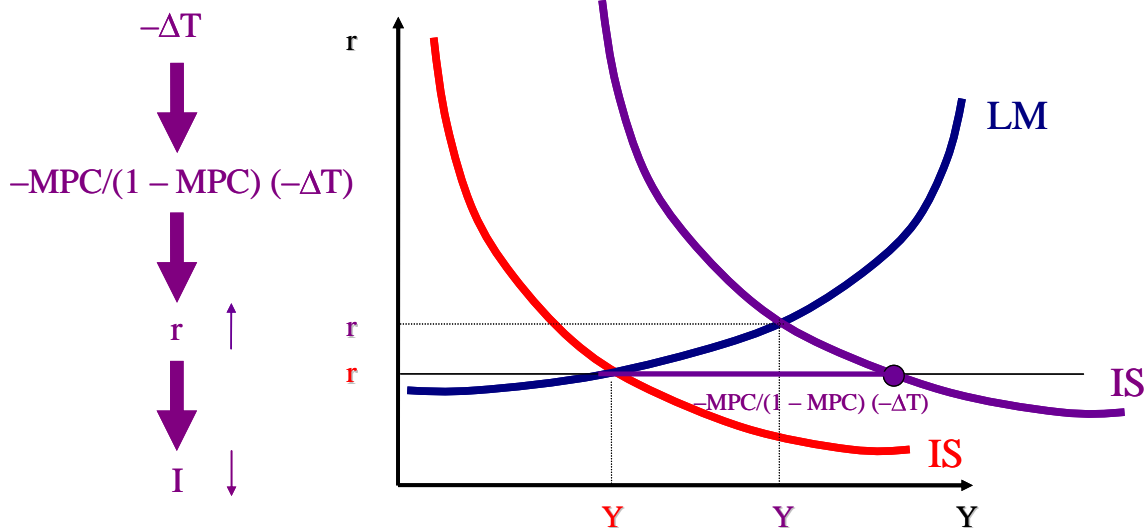
- Ugyaninnen ismeretes az is, hogy az adók ΔT mértékű változásának hatása:

$$\Delta Y = - MPC/(1 - MPC) \Delta T$$

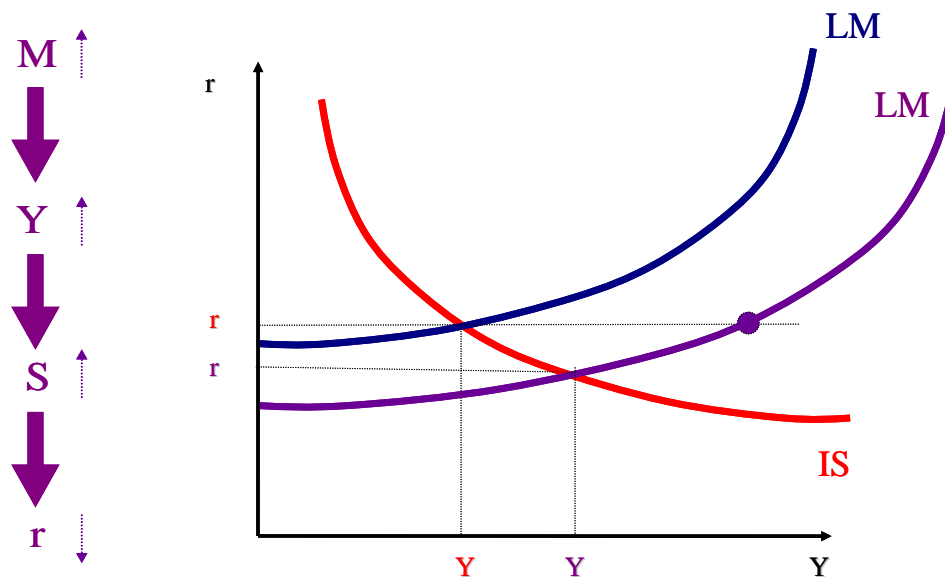
A kormányzati kiadások növekedésének hatása

Az adók csökkentésének hatása

A monetáris politika hatása

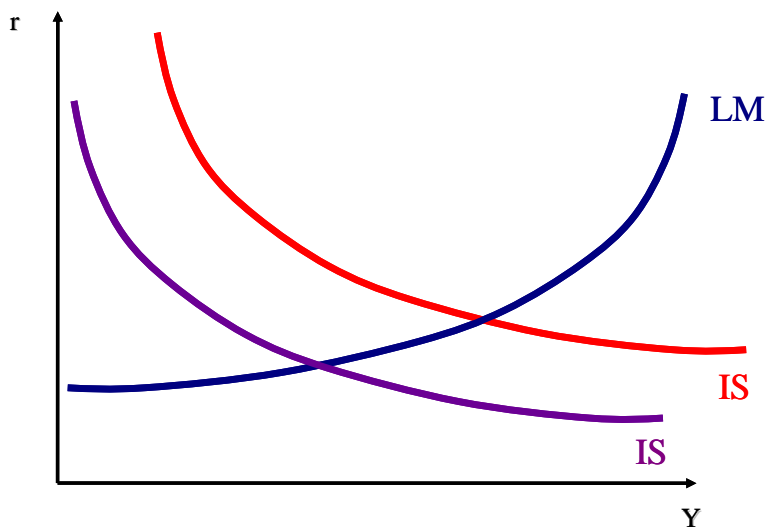

- A monetáris politika hatása az LM-görbe tologatásával szemléltethető.
- A pénzmennyiség növekedésének hatására csökkennek a kamatok, így növekednek a beruházások és a jövedelem.
- Azt a folyamatot melynek során a monetáris politika befolyásolja a jövedelmet, **transzmissziós mechanizmusnak hívjuk.**

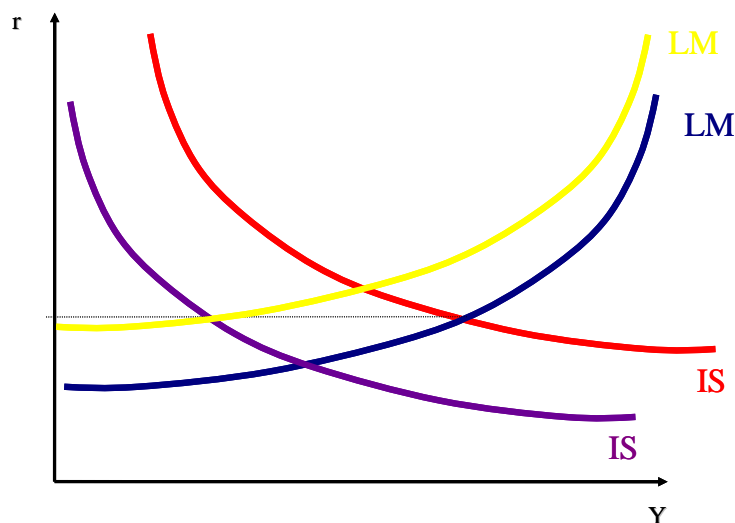
A fiskális és monetáris politika kölcsönhatása

- Az IS–LM rendszer lehetőséget nyújt arra, hogy együtt vizsgáljuk a fiskális és monetáris politika hatásait.
- Egy adóemelésre a monetáris politika többféleképpen reagálhat:
 - A pénzmennyiséget akarja rögzíteni.
 - A kamatlábat akarja rögzíteni.
 - A jövedelmet akarja rögzíteni.

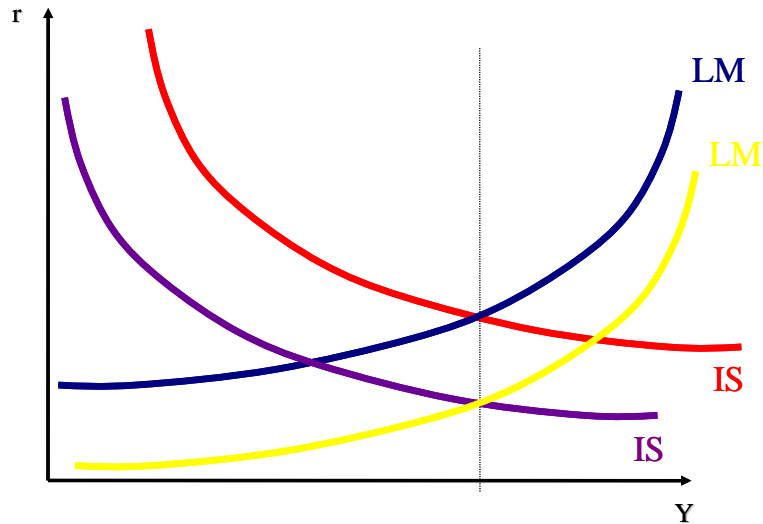
1. Adóemelés, rögzített pénzmennyiség

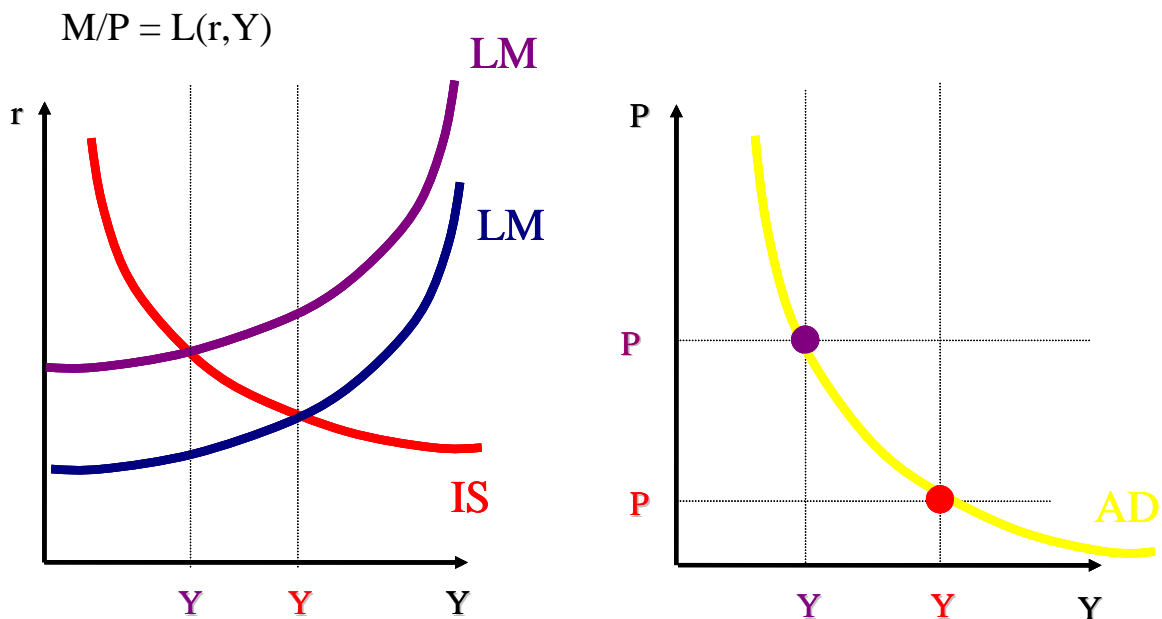
2. Adóemelés, rögzített kamatláb

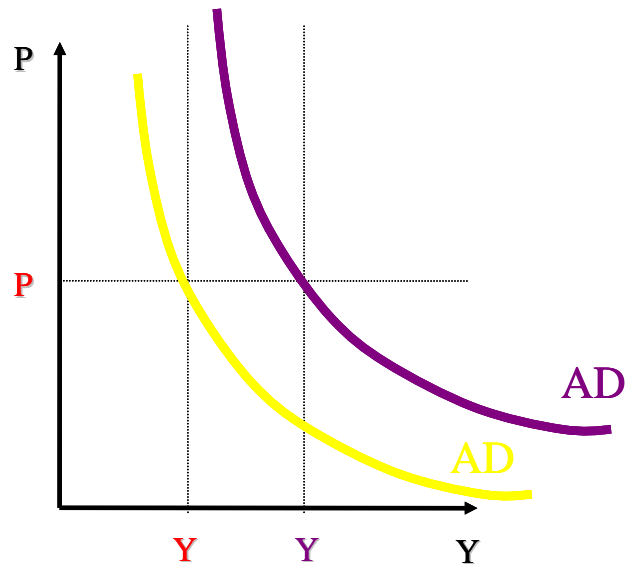
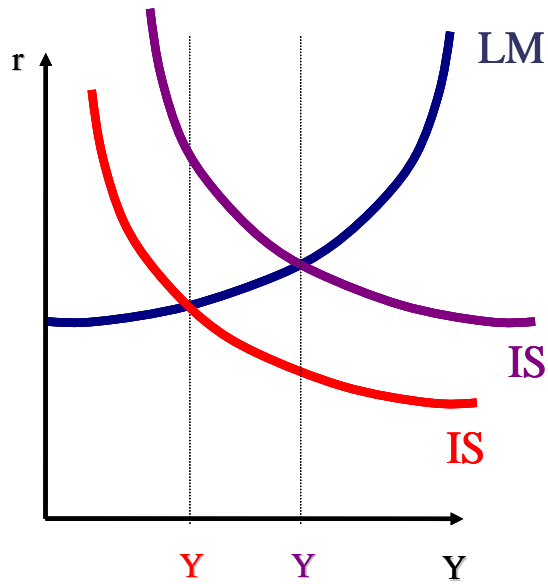
3. Adóemelés, rögzített jövedelemszint

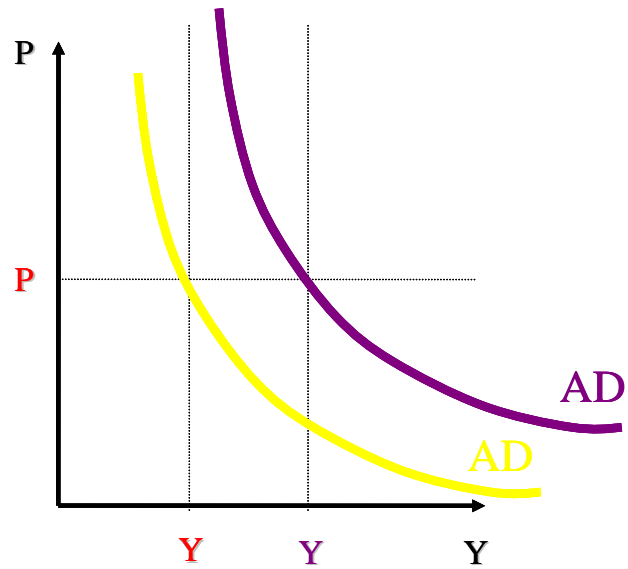
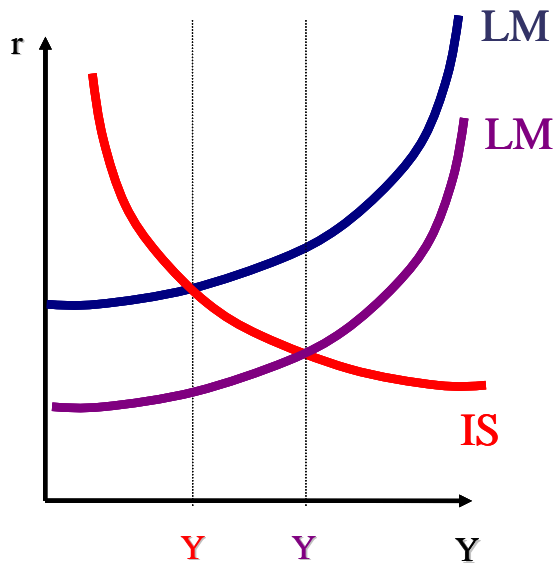
Az IS–LM modeltől az aggregált keresletig

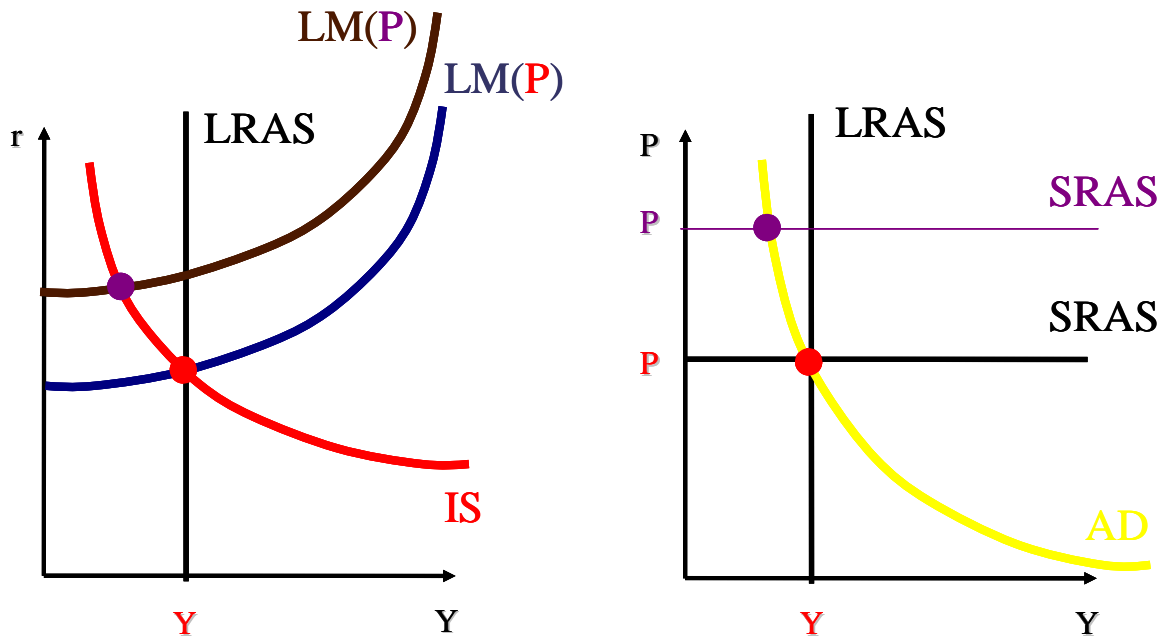
Expanzív fiskális politika

Expanzív monetáris politika

IS–LM modell rövid és hosszú táv

A hosszú és rövid táv közötti eltérés

$$Y = C(Y - T) + I(r) + G$$

$$M/P = L(r, Y)$$

A rendszerünket két egyenlettel írhatjuk le, ezért két endogén változó viselkedését írhatjuk le.

Rövid távon endogének: Y és r .

Hosszú távon endogének: P és r .

A gazdasági világválság magyarázatai

A válság során a jövedelem csökkenése kamatlábak csökkenésével járt együtt, ezért sok közgazdász szerint a válság az IS-görbe eltolódásából adódott.

Az IS-görbe eltolódását okozhatta a tőzsdekrach keltette bizonytalanság vagy az ingatlanberuházások drasztikus csökkenése. Mindezt tovább erősítették a bankcsődök.

A válság és a fiskális politika

A fiskális politika is az IS-görbe eltolódását segítette. A politika akkoriban költségvetési hiány helyreállítását tekintette fő célnak, így a válság elején adókat emeltek, és kiadásokat csökkentettek.

Válság és a monetáris politika

A válságban megfigyelhető volt, hogy a pénzkínálat 1929 és 1933 között 25%-kal csökkent. Ez arra utal, hogy a válság magyarázható az LM-görbe eltolódásával.

A reálpénzmenyiség változása azonban inkább csak a válság második felében lehet magyarázat.

A defláció hatása

Az 1930-as években a közgazdászok arra számítottak, hogy az árszínvonal csökkenésének hatására növekedni fog a kereslet, mégsem ez történt.

Két elmélet ennek magyarázatára:

1. Az előre nem látott defláció vagyonátrendeződést okozhat hitelezők és adósok között. Az adósok jobban visszafogják a költekezésüket, mint amennyire a hitelezők növelik.
2. Az előre várható defláció a reálkamatlábát növeli, a nominális kamatláb változása nélkül, és ezzel csökkenti a beruházásokat.

A defláció mindkét esetben az IS-görbe eltolódásához vezet.